

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՓԱՂԱՓԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
Ներկայ 1898 թվականի
Պուլխարիոյ համար տարեկան 12 ֆրանկ
» » վեցամսեայ 6 »
Արտատպարանի » տարեկան 14 »
» » վեցամսեայ 7 »
ԿԱՆՆԻՒՆ ՎՃԱՐՆԵԼԻ

Համալի գրամ եռայնի դրկել հետեւեալ հասցեով
ԽՍԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՒ ԻՐԱՎՈՒՆԿ ԼՐԱԳՐՈՅ ՎԱՐՆԱ (ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ)
Редакция на вѣстникъ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղիւմ գրութիւնք
եւ չեն ըրկուիր եւ յարմար դասուած-
ները միայն կը հրատարակուին անորո-
շովին կամ մասամբ:
Խանութեան տողը 20 սանթիմ. երե-
ֆեկ անդի անգամներու համար 20 0/0
զեղը կը լինի, փոխարէնը կանխիկ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Իւրաքանչիւր ցեղ կամ ազգ, ինչպէս իրեն յատուկ բարքեր, սովորութիւններ եւ նկարագիր մը, այնպէս ալ իրեն յատուկ ձգտումներ, փափագներ եւ կոչում մը ունի՝ իրեն պատմական կեանքին զանաւան շրջաններուն եւ վճռական ազդեցութիւն ունեցող պատահարներու բնութեամբ ձեւակերպուած:

Ով որ ազգի մը մէջ հանրային կարեւոր դեր մը կատարել կուզէ, պարտի ուսումնասիրած ըլլալ եւ միշտ լըջօրէն նկատողութեան առնել ազգային ձգտումներն այն ժողովուրդին, որուն մէջ կուզէ գործել: Առանց այս պայմանին, անհնարին է յաջողութիւնը գործի մը, որ ազգի մը կեանքին պայմանները արմատապէս բարեշրջելու նպատակ ունի: Միայն պետական օրէնքները չեն, որ մեռած տառ մնալու դատապարտուած են եւ շատ անգամ բարիքի տեղ չարիք կարտադրեն, երբ ժողովուրդին գրական կեանքի պայմաններուն եւ պահանջներուն անյարմար են: Միեւնոյն բանը կը պատահի այն ընկերութիւններուն եւ համախմբումներուն, որոնք հանրային նպատակի մը իրագործման կը հետամտին եւ որոնց ծրագրերն ուղղութիւնը անհամապատասխան ըլլալով հանրութեան իսկական, անմիջական ձգտումներուն, անհասկանալի կը մնան ժողովուրդին:

Այս տեսակետով խոշոր սխալ մը գործեցին անոնք որոնք հայ ժողովուրդին մէջ գործելու նուիրուած՝ հետեւեցան անանկ գաղափարներու եւ ձգտումներու որոնք ազգային չէին ու ազգին իրական փափագներուն գոհացում չէին տար: Հետեւապէս չըմբռնուեցան անկէ ու չի գտան այն ընդունելութիւնը, որուն կը կարօտէին արմատ բռնելու եւ ուժանալու համար: Ապարդիւն եղան իրենց տարածում մին նուիրուած ջանքերը. եթէ իրենց հետեւանքը այսչափ միայն ըլլար, այնքան հոգ չէր սակայն փնտսակար ալ եղան, տհաս գլուխ:

Ներու մէջ մտածումներու տխուր քառս մը ստեղծելով: Հակակրօն ընկերակցական եւ ազատուած Հայաստանի մէջ այլացել տարբեր իրեր հղբայր իրարու հետ միացնող կոչումով ուսման արական. դաշնակցական սկզբունքներու քարոզութիւնը, որ մեր ազգային իղձերը բնաւ չէր շօշափեր, ոչ միայն անխելի մտաց ու լքուեցաւ՝ գէթ առայժմ, իբր անմիջական պէտք, այլ եւս խանգարում առաջ բերաւ կարգ մը ուղեղներու մէջ որոնց իմաստակաբանութիւնները այսօր անտանելի է դարձած լսել հինգ վայրկեան:

Հայկական ոգիով, ազգային ուղղութեամբ, ժողովուրդի իսկական պէտքերուն եւ պահանջներուն համապատասխան կերպով գործելու անհրաժեշտ պէտքը շեշտելու աւելի բան երբեք ժամանակ է հիմայ, երբ, ինչպէս կերեւայ, այնքան ձախորդութիւններէ ետքը, աւելի հասուն եւ տեղի նպատակայարմար գործունէութեան նոր շրջան մը կը բացուի մեր առջեւ:

Ասկէ ետքը ամեն ընդհանուր ազգային գործունէութիւն, պարտի կրել զուտ ազգային ուղղութեան գրօշմը: Յաջողութեան եւ ական պայման:

ԿՈՌԻՈՂՆԵՐՈՒՆ

Կրթական տարեշրջանի բացում մին մօտ՝ տեղ տեղ տնտեսական փոփոխութիւն մը կը տիրէ անոր առաջին օրերուն ձօնելու՝ հայ բարքին ամենէն յատկանշականը՝ կրօնը:

Կռիւլ՝ սահմանուած նախապաշարումները քանդելու ու մանաւանդ մեր աչքին լոյսը եղող կրթական յարկը ազատողներու ձեռները կտոր կտոր ընելու, դա ինքնին հասկնալի կռիւ մըն է այնքան նուիրական, որքան հարկաւոր ու անհրաժեշտ:

Արմատացած դարեւոր նախապաշարումներ, ազայական վիթխարի տիրապետութիւններ կան տակաւին մեր մէջ, որոնք ժողովրդական սուրբ լախտին պէտք

ունին աւերակ դառնալու եւ իրենց այդ փափագուած աւերակներով շնորհապարտ ընելու այս չարչրկուած ու նահատակ ազգը:

Այդ կռույ սրբազան հուրին կը նուիրենք մենք՝ մեր յետին շունչը եւ կը մաղթենք, որ լափելով, օր մը բոլորովին անյայտ ընէ մեր աչքերէն այդ անիծապարտ աւերակներուն ամենավերջին հետքն անգամ:

Սակայն կռիւը՝ մղուած բոլորովին տարբեր ուղղութեամբ, հիմնուած իսկապէս անձնական դձուհի հաշիւներու վրայ, դա ծայրագոյն աստիճանի դահճային կռիւ մըն է, երբ մանաւանդ իրեն դաշտ կ'ընտրէ կրթարանները եւ հոն ոտքի կոխան կ'ընէ դժբաղդ հայ մանկութիւնը. անմեղ սրտերէ արիւն կը քամէ եւ լսել մը կենդանի դիակներու վրայ կը ծափէ իր յաղթանակը:

Է՛հ, ի՛նչ ընենք, այդ կարգի կռիւներու համար ալ մեր անէծքը կ'արձանագրենք, քանի որ մասնակի ուշադրութիւնը ուրիշ կողմ է հիմնականում... Փակագծի մէջ խօսելով անոնք մեծ մասամբ նուիրուած են զիրար բղկտելու եւ իրենց խարազանի շփոթութիւնները մէկմէկու ահանջին հնչեցնելու: Եւն ու Մամուլ հաշտուած են առայժմ իրարու հետ: Թող չվախնան. աղայութիւն, տիրացութիւն, նախապաշարում եւ ամեն ինչ կրնան ուղածին սանձարձակ գործել, քանի որ Մամուլը կը լռէ եւ ժողովուրդի կատաղութիւնն ալ տակաւին հասած չէ դժբաղդաբար համեմատութեան մը, որ հրաբուխի պէտք պոռթկար եւ իր տաք լաւանքներուն տակ ծածկէր ատոնց աւանդը ու աղ ամենքին ճիշդ բովիկը զնէր նաեւ մեր այդ եսազբաղ Մամուլին գերեզմանն ալ...:

Շումուկէն այս վերջին տեսակ անազնիւ կռույ մը տխուր արձագանքը կը հասնի մեզ այս օրեր:

Հոն կրթարանին շուրջ կը յուզուին եղեր անձնականութիւններ, որոնք Շումուկէններուն պատուաբեր ըլլալէ շատ հեռի՝ կը նսե-

մացնեն դժբաղդաբար իրենց կրթութեամբ ծանրութեան այն աւանդական համբաւը, որու նկատմամբ շատ պատմութիւններ եղած են ինձ, որչափ անգամ որ առիթ ու պատիւ ունեցած եմ իրենց քաղաքը այցելելու:

Ճիշդ այն պահուն, ուր Շումուկէն քանձին Պ. Վահան Շահ-րիմանի ուսուցչական յաջող ընտրութիւն մը կը կատարեն, այն պահուն, ուր ամեն ժամանակէ աւելի պէտք ունին միաբան սիրով ողջունելու իրենց նորընտիր արժանաւոր ուսուցիչը ու անոր ջանքերուն ոյժ տալով, համեմալ զործակցութեամբ անոր մտաւորական անվիճելի կարողութիւնն օգտուելու, չը դիտենք ի՛նչ սաղայելեան հով մըն է, որ կը փչէ մէկէն եւ ամենը իր կռուանին վերա կը զինէ չարամտաբար:

Կը հաւատեն թէ՛ թաղական հոգաբարձու, ժողով, ժողովուրդ արդէն սկսած են զիրար չհասկնալ եւ պատրաստուած խաղաղ Շումուկէն բարեկոն մը դարձնելու:

Մենք չենք ուզեր եւ պէտք ալ չունինք ասոնց մանրամասնութեանցը մտնելու, այն միակ յուսով, որ մեր այս անկեղծ սրտի արտայայտութիւնն եղող ընդհանուր ակնարկն իսկ բաւ պիտի ըլլայ զիրենք վերջին պահուն կեցընելու գահավէժին բերանը, ուր ապագայ սերունդն է, որ պիտի նետուի ի կամ իրենց միակ յոյսն է, որ պիտի ցնդի:

Ի հարկէ Շումուկէն պիտի վախնան խղճի խայթէն, զոր ցցուած պիտի գտնեն իրենց կուրծքի տակ ամեն ըոպէ եւ անէծքէն որ պիտի բղխի մանկութեան մխացող սըրտէն այն պարագային մէջ, երբ կ'սկսին իրարու հետ կռուիլ... ու իրենց իսկ ձեռքով իրենց գաւակները մորթել:

Կուզէ՞ք որդեսպան հռչակուիլ, կուուցէ՞ք Շումուկէններ:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Սլովէն 10 օգոստ. 98

Սլովէն չինուած է մեծ ու փոքր բըլուրներու ստորոտը, կը բաժնուի երեք մասերու, Ենիֆէ-քէօյ, Սլովէն՝ բուն քաղաքը եւ Գատը-քէօյ, որոնք իրարմէ բաժնուած են գետակներով: Սլովէն ունի 30000 բնակիչ, որոնց մեծամասնութիւնը Պուլկար է, կան նաեւ Հայ, Թուրք, Հրեայ եւն: Սլովէնի արտածութեան գլխաւոր նիւթն է շահաք եւ բոճորդէ ուրիշ գործուածներ, մրգեղէն, պանիր (գաշէր) եւն:

Հայերը կը բաղկանան 60-70 տունէ, որոնք գլխաւորաբար այլեւայլ արհեստներով կ'զբաղին. ունին եկեղեցի եւ վարժարան: Եկեղեցին նուիրուած է Ս. Ստեփաննոսի անուան եւ կառուցեալ 1830 ին, ջանիւք եւ աշխատութեամբ Թօքատցի Պօղոս աղա Մուսաէլէճեանի: Եկեղեցին ունի մի քանի կալուածներ, որոնց հասոյթով կը պահէ պանդուխտ քահանայ մը, տիրացու մը եւ մնացած գումարովն ալ կը հատուցուին նախորդ թաղական խորհուրդէն մնացած պարտքերը: Օգոստոսեան գաղթականութեան ատեն տարազիրներ թէն եկան, բայց այժմ հազիւ մի տասնեակ մնացած է. ոմանք Պօլիս գացած են եւ ոմանք այլեւայլ քաղաքներ ցըրուած:

Ուրախալի է ըսել թէ քաղաքին ազգային պաշտօնական մարմինք ձեռք ձեռքի տուած համերաշխութեամբ եւ եռանդով կ'աշխատին վարժարանին յառաջդիմութեան եւ թաղային գործերու կարգադրման:

Թաղական խորհուրդը ձեռնարկած է կառուցանել Եկեղեցւոյ կից գտնուած ազգային գետնի մը վրայ երեք խանութներ, որոնց երկուքը աւարտած են եւ միոյն շինութիւնն ալ զադրած է կառավարութեան կողմէ, հետեւեալ պատճառաւ:

Նախորդ Թաղ. խորհուրդը որոշմամբ սոյն գետնէն մաս մը կը ծախուի այլ եւ այլ անձերու, որոնցմէ մին Պուլկար քահանայ մըն է եղբոր Ասոր գընած հողը քիչ լինելուն կը խնդրէ նախորդ Թաղ. խորհուրդէն, որպէսզի եր-

կու մէջը եւս տեղ տան իրեն: Թաղականները կը համաձայնին եւ ազգային ու օտար վկաներու ներկայութեամբ սակարկութիւնը կ'ընեն, բայց փոխանցումի գործողութիւնը կատարած ատեն, չի գիտցուի ինչ պատճառաւ, երկու մէջը տեղ երեք կը փոխանցուի, ապիկա մինչեւ վերջին ատեններս զադրանի կը մնար, այժմ միայն երեւան կ'ենէ: Երբ սոյն մէկ մէջը վրայ հիմերը կը փորուին, քահանան կը բողոքէ եւ զբաւեի ենթակելով դադրեցնել կուտայ շինութիւնը:

Թաղական խորհուրդը ազգին իրաւունքը պաշտպանելու համար դատի դիմած է, եւ նախնական դատարանին մէջ շահած է, այժմ խնդիրը վերաքննութեան ձգուած է:

Վարժարանի չէնքն ալ կը նորոգեն, դասարանները ընդարձակած են. եւ վերջապէս Սլովէնցիք կ'աշխատին միշտ իրենց վարժարանին բարեկարգութեան եւ Եկեղեցւոյ պայծառութեանը համար: չիտակը գովելի է իրենց ցոյց տուած ջանքն ու եռանդը, կը մաղթենք որ յարատեւեն այսպէս:

Շրջիկ

Վառնա, 14 Օգոստոս 98

Ձեր Պատուական Թերթի նախորդ թիւոյն մէջ, «Աղքատախնամ ընկերութեան նախորդ հաւաքի մասին» բացատրութիւն մը ուզած էիք ինձմէ:

Խնդիրը պարզ է և երկու բառով կրնայ պատմուի:

Ընկերութեան բաժնեկիցները գանձելու համար, ընկերութիւնս հաւաքելի մը պէտք ունէր, Պրն. Լեւոն Գիւրքեան խնդրեց ժողովէս որ իրեն յանձնենք այդ պաշտօնը, ժողովը քննելով ու հասկընալով որ կարող է իրենց յանձնուած այդ պաշտօնը կատարել առ այդ (200) Ֆրանքի ապահովագիր մը առնել իրմէն, երաշխաւորութեամբ ժամագործ աղքատի մը Բաւական ատեն իրեն յանձնու-

ած պաշտօնը կանոնաւոր շարունակելի վերջ, տեսանք որ պարոն հաւաքելը կը թերանար իր պարտականութեան մէջ, թէ դրամ չէր ուզէր յանձնել, թէ փախուտի ճամբաներ կը փնտռէր և թէ շարունակ կը խրտչէր հաշիւները տալէ. վերջապէս Ընկ. Գործադիր ժողովը իր ներկայութեան կանչելով Պրն. հաւաքելը, հաշիւները քննելով տեսանք որ բաւական դրամ իւրացուցած է, ուստի անգործադիրները ձեռքէն առնելով, դրամը պահանջեցինք. տեսնելով որ այդ միջոցին անկարող կը գտնուէր վճարելու պարտքը, իրեն երաշխաւորին դիմեցինք, երաշխաւորն ալ, գաղթական հայ, Պօլիս վերադարձած էր. ստիպուեցանք փոխանակագիր մը առնուլ պրն. հաւաքելին, 61 Ֆրանք 50 սանգի մի, վճարելի 3 ամիսէն, պայմանաժամուն չը կրցաւ վճարել, ինչ որ ըրինք կարելի չէր գանձիլ այդ պահանջը, նոյն իսկ եւ թէ խիստ միջոցներու ալ դիմէինք. սպառնացինք կառավարութեան միջոցաւ տանը մէջ ունեցած գոյքերը գրաւել. բայց այդ ալ անգործադիրի էր, ունեցած կարասիքներին հազիւ իւր ընտանիքին բաւելուն համար: Առայժմ կը մնայ իմ քով այդ 61 Ֆր. և 50 սանգի մի փոխանագիրը:

Պարզելով նոյնպէս Պատուաւթան խմբագրութեանդ պրն. հաւաքին զիջմանց մասին ինչ որ զիտեմ, կը խնդրեմ որպէսզի հաճիք սոյնս եւս հրատարակել Ձեր պատուական Թերթին մէջ, կանխաւ մատուցանելով ձեզ մեծարանաց հաւաստին:

Նախկին Ատենապետ Աղք. Ընկ. Գր. Սիմոնեան

Տիար Ատենապետի սոյն նամակը բաւական որոշ կերպիւ կ'ապացուցանէ թէ Գործադիր ժողովը անփոյթ գտնուած է հաւաքելին գործառնութեանց վրայ հսկելու և ըստէպ հաշիւներն աչքէ անցնելու մասին: Բայց ալ աւելին կայ. այդ հաւաքելը իր գանձած բաժնեկիցներու փոխարէն բաժանորդաց տուած է ընկալագրեր, որոնց մէկքանին մեր ձեռքն հասան. աւոնց մէջ ստորագրող Գանձապետի ստորագրութիւնը չի կարգացուիր, հետեւաբար չի հասկցուիր թէ ո՞վ է ստորագրած. նաեւ ուրիշ աւելի մեծ խաղախութիւն մը կը նշմարուի հոն. զանոնք ստուգելու համար Տ. Ատենապետը լաւ կ'ընէ եթէ հաւաքելը լուրջ քննութեան մը ենթարկելով արդիւնքը հրապարակէ:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հայ ժողովուրդ,

Ամենամեծ բերկրութեամբ կը ծանուցանեմ, թէ կոչնագիրը (բռնագովք) ելած է Շարժում կոչուած Թերթի մը դէմ մեր ունեցած դատին, որուն եզրակացութեանը մեզի չափ հետաքրքրութեամբ կը սպասեն անշուշտ և դուն:

Դատավարութիւնը հրապարակաւ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ սեպտեմբերի 18 ին, առաւօտեան ժամը 8 ին:

Տ. Ճգնաշորեան

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Հրապարակաւ կուգամ իմ խորին շնորհակալիքս և երախտագիտութիւնս յայտնել Տօքթ. Մ. Վարդանեանի որ իւր արհեստին մէջ ունեցած հմտութեամբն ու ճարտարութեամբը յաջողեցաւ զիս բուժել ողնայարի թաղանթաց հիւանդութենէ (մէկէմիդա սքիւնալ էկիւ):

ՏՕՆՁՕ Ն. ԴԱՆԹԱՐԱՅԻՅԻ

ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ

(4)

Խնդճ տղան՝ նորէն իր բոլոր ակնկալութեանց մէջ յուսաբեկ՝ կը սոսկար իր բաղդին ասանկ սնանկութիւնը եւ իղձերուն մօտալուտ խորտակումը կանխատեսելով: Աչքովը կը տեսնէր, թէ խաւար նախապաշարուները՝ որոց զոհն էր հիմայ ինքը, ամեն կողմ նետոսի պատմունճանին պէս կ'պաճ, փակած են դժբաղքաբար մեր մեծերու մօտին:

Կը հասկնար որ երիտասարդութեան համարձակ ու անկաշառ գործունէութիւնը հարկաւոր է կրկնապատկել՝ գաղափարելու համար հասարակութիւնը որ լծացած ջուրի մը պէս, հանդարտ կը նստի եւ թոյլ կուտայ որ պապենանան աւանդութիւններով իր գաւակներու ապագան սպաննեն:

Ախ, կ'ըսէր, եթէ հասարակութիւնը իր շահերուն գիտակից ըլլար, եթէ գիտնար զանոնք պաշտպանել, եթէ ճանչնար իր ճշմարիտ բարեկամն ու թշնամին, ան ատեն ո՞րքան նուազ պիտի ըլլային բոլոր այն վնասներն ու աղէտները, որոնք կը պայթին շարունակ իր խեղճ գանկին վրայ...:

Սակայն դառն իրականութիւնը այն է որ ամեն տեղ եւ ամեն ժամանակ, միամիտ ամբողջ յարգանքներ կը չը-

ռայլէ զինքը խաբողներուն եւ անդին չարաչար կը հալածէ բոլոր անոնք որ կ'աշխատին զինքը վեր հանել իր ցած ու ստորին մակերեւոյթէն:

Ասոր համար է որ նիւթական հաշիւներու գերի, կարգ մը արարածներ մինչեւ մեր օրերը, կը յաջողին յաճախ շահագործել պարտաճանաչութեան եւ անձնուիրութեան այն խմորը գոր ունի հասարակութիւնը իր սրտին մէջ:

Ու այս ցաւալի երեւոյթը պիտի կրկնուի շարունակ, մինչեւ հասնի թերեւս այն օրը, ուր ժողովուրդը կը գիտնայ վճարել, գոհել, կուրի միմիայն իր իսկական ու սեփական շահերուն համար:

Մինչեւ այս տիուր փորձութեանց օրերը, Միհրան անրջուտ կեանք մը միայն ապրած էր ուր իտէալը՝ դեռ եւս անպիղծ, ու դրական աշխարհի անհամութիւններէն զերծ, ջերմապէս կը փայփայէր զինքը: Իր աչքին ոչինչ կարեւորութիւն ունէր դրամը որ սակայն իր ճիրանին մէջ կը սեղմէ ընկերութեան սիրտն ու հոգին, խելքն ու միտքը:

Անողորմ դէպքերը հիմա աւելի քան կը համոզէին զինքը, թէ աշխարհիս վրայ ուր նենգութիւնն ու խաբէութիւնը կը վիստան, յաջողութեան գրեթէ միակ պայմանն է ուժ մը ձեռք ձգել:

Անվարտներ, անժառանգներ, որ-

քան ալ կորովի ըլլան եւ արթուն, գործնականին մէջ առ այժմ անկարողութեան դատապարտուած են դժբաղքաբար:

Ապականութեանց ամենաղաղիք ախտերով ըմբացած արդի հասարակութիւնը պէտք ունի իր նման կոշտ ու անդիտակից ուժի մը որուն շեշտակի հարուածներուն տակ միայն կարող է սթափիլ իր խորունկ քունէն:

Այս խորհրդածութիւնները թարմ ու տարտամ բաղձանքներ կ'արթնցնէին վերստին Միհրանին մըրկածուկ կուրծքին տակ:

Տակաւ կը մոռնար իր երբեմնի երազուն կեանքը. կը չափաւորէր իր իղձերն ու իտէալները գորս այնքան կը շոյէր, երբ տակաւին չէր ճանչնար աշխարհը իր բացարձակ աղտոգութեանը մէջ:

Դրա՞մ պէտք է եղեր մեղի, միմիայն դրամ, կը բացաղանչէր երբեմն բարկութենէն կրակ կտրած: Ժողովուրդը զեկալարելու կոչուող մտքերը, կ'ըսէր միշտ, պէտք է ըմբռնեն այս ճշմարտութիւնը եւ չ'արհամարհեն երբեք, ուժը, դրամը:

Սխալ է մտքի այն ուղղութիւնը որով շատեր կը գոհանան մէկ երկու բառ խօսելով կամ գրելով, եւ կը մոռնան ուժը, բնութեան եւ տիեզերքի իրական նիւթը, հզօրագոյն աղքատը մարդկային ճակատագրին:

Կը մորմոքէր սիրտը, քանի կը մըտածէր թէ անօգուտ է որ եւ իցէ իտէալ յղանալ, ցորչափ իրագործելու միջոցները կը պակսին:

Տառապանքը, կեանքի պայմանները վերի վայր չըլած էին Միհրանի հոգեկան բոլոր տրամադրութիւնները: Իր ներսիդին ամենաբաւական յեղաշրջում մը կատարուած էր հիմայ. սկեպտիկ ու դրական մարդ մըն էր ալ եւս:

Իր անյաջողութիւնը պերճախօս դաս մըն էր բացորոշ կերպով ցոյց տուող, թէ ամեն գործ՝ որքան ալ լաւ, որքան ալ փրկարար ըլլայ, ստէպ անյաջողութեան կը դատապարտուի, եթէ նոյն այդ գործին շուրջը համախմբուած չըլան բարոյական եւ նիւթական ուժեր:

Այն երիտասարդներէն չէր Միհրան որոնք պղտիկ ձախորդութեան մը հանգէպ հրաժեշտ կուտան ամեն գործունէութեան, ընդհակառակը, մինչեւ շերտ շերտ կը փափաքէր գործ մը կատարել, օգտակարութիւն մը ունենալ:

Իր սիրտը հիմայ մանաւանդ լցուած էր այն դառնութեամբ եւ ծայրագոյն յուսահատութեամբ որ երբեմն, մարդը կը մղէ մինչեւ հերոսական գործողութիւններու՝ որոնք յեղաշրջելով կեանքի պայմանները, կը յեղաշրջեն նաեւ ըզգացուններու աշխարհը:

Իրեն միակ յուսախաբութիւն պատճառող երիտասարդներուն դասալքու-

ԳԱՐԱԿԵՕԶԵԱՆԻ ԿՏԱԿԸ

Տ. Գրիգոր Գարակէօզեանի կողմէ Տ. Գարբիէլ Նորատունկեանի Գաղ. ժողովոյ ծանոյց թէ՝ Ժառանգորդք առանց այլեւս վերապահութեան կընդունին Բանագնաց Թանձնաժողովին պատրաստած իրաւախօսութեան ծրագիրը, բացառելով միանգամայն թէ ինչու կարգ մը վերապահումներ կամ պայմաններ կը դնէին յառաջագոյն: Ինչպէս կը յիշուի, Բանագնաց Թանձնաժողովին ծրագրին համեմատ, Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան մուրհակ մը տալով, պիտի յայտարարէ թէ իր եղբօր կտակին փոխարէն 20,000 ոսկի պարտական է Ազգին, յորմէ 5,000 ոսկիով Ազգին ցուցած տեղն Որբանոց-Արհեստանոց մը պիտի կառուցանէ և 15,000 ոսկիով ալ կալուած պիտի յատկացնէ, բոլոր գործը լմնցնելով մինչեւ մէկ տարի: Ժառանգորդք պիտի յայտարարեն նաև այս առթիւ թէ Ազգին կը խոստանան իրենք եւս՝ իւրաքանչիւր իր հարստութեան չափով՝ հանրագումար կտակներ ընել Ազգին: Որբանոցի կառուցման և կալուածներու գնման գործողութիւնները կատարելու համար ազգային Թանձնաժողով մը պիտի գործի, որուն պիտի անդամակցի Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան: Այս ծրագիրը ամբողջովին ընդունած են այժմ Գրիգոր էֆ. և միւս ժառանգորդներն, և Ազգ. վարչութիւնը վաղ կ'անցնի դատ բանալու սպառնալիքէն, զոր ըրած էր՝ եթէ մինչև 1 օգոստոս նպաստաւոր պատասխան մը չառնէր ժառանգորդներէն:

Տ. Գարբիէլ Նորատունկեան Գ. Գարակէօզեանի պատասխանագիրը Գաղ. ժողովոյ ներկայացնելէ վերջ,

թիւնն էր: Այս անյաջողութիւնը փոխանակ նոր խնդիր մը դառնալու իրենց գործունէութեան, պատճառ եղած էր որ անոնք ամենքը ծակէ ծակ խոյս տան:

Ալ ինչ կրնանք ընել, կ'ըսէին Միհրանին, գունդոն տեսար որ մեր բոլոր ճիգերը ապարդիւն մնացին:

Այդ իսկ է պատճառը որ դուք պարտաւոր էք, կը պատասխանէր Միհրան, աւելի եռանդով աշխատելու, աւելի թուով, անկեղծ ու ազնիւ գաղափարակիցներ գտնելու: մէկ խօսքով ուժ մը գոյացնելու որպէսզի գոնէ ապագան կարող ըլլաք փրկել:

Եւ իրաւոյն մարդկութիւնը անհամեմատ աւելի զմեզ ու վատթար սերունդներ պիտի ունենար եթէ երկտասանգումարութիւնը ամեն տեղ ատանկ քաշուած մնար եւ եթէ չգտնուէին ըմբոստ ոգիներ, որոնք կուրծք կուտան ամեն դժուարութեան, սիրայօժար կը զիմազրաւեն ամեն արգելքի եւ չեն թողուր որ ճշմարտութիւնը ծածկուի: Իրաւ է, թէ կը տառապին, կը զբոկուին այդ խրոխտ ու սիրելի անձնաւորութիւնները, բայց կուգայ օր մը որ իրենց վարդապետութիւնները կազմեն, կը ներգործեն հասարակութեան կարեւոր մէկ մասին վրայ որ կը վարժուի վերջապէս անկախ ու անկաշկանդ ճշտով քննել ու վարել ազգային, կըր-

ժողովը վերջնական որոշումը վերապահեց խառն ժողովոյ յառաջիկայ նիստին:

ԼՐԱՔԱՂ

— Սեպտեմբերի վերջերը Գարտիի (Անգլիա) մէջ մի մեծ միթինկ պիտի գումարուի որոյ պիտի նախագահէ անուանի հայասէր և նախկին նախարար Պ. Ճէյմս Պրայս, Բրոֆէսէօր Բամսէ որ նոր վերադարձած է Հայաստանէն և Պ. Եդուարդ Միլուօրա որ փոքր-հայք գնացած էր Ամերիկեան միսիօնարութիւններու վիճակը աչքէ անցունելու համար. Հայոց ներկայ վիճակի մասին տեղեկութիւններ պիտի տան այդ միթինկի մէջ:

— Մալաթիոյ և Սեբաստիոյ մէջ հաստատուելիք որբանոցներուն ի նպաստ հայ վաճառական մը ամսական 30 օսմ. ոսկի տալ յանձնառու եղած է: Պատրիարքը այս բարերարին օրհնութեան և քաջալերութեան կոնդակ մը պիտի զրկէ:

— Վառնայի կազմալուծեալ Աղբ. Ընկերութեան Ատենադպիր Պ. Սիմօնեանի մասին Բիզանդիոնի մէջ կը կարգանք հետեւեալը.

Պ. Սիմօնեանի արարքներուն դէմ վառնայէ մեղ ուղղուած նամակին իմաստով, բազմատորագիր հանրագրութիւն մը տեղւոյ թաղ. խորհրդէն վաւերացուած, եկած է Պատրիարքարան, Ուսումնական խորհրդոյ նկատառման ներկայացուելու համար, և պիտի կարգացուի խորհրդոյ այս առուր նստին մէջ: Սիմօնեանի Պ. Սիմօնեան կը բողոքէ այս ամբաստանութեանց դէմ, զորս չարասրտութեան և անձնական թշնամութեան կը վերագրէ: Կամ վառնայի հայ գաղթականք սոսկալի զրպարտիչ:

Թական եւ այլ կենսական գործերը որոնց լաւագոյն ուղղութիւն մը ստանալէն կ'ախուսուին ժողովուրդին ճակատագիրը:

Որքան գործեր կային կատարելիք Միհրանին համար: Սակայն ինչ օգուտ, անօթի էր խեղճ տղան: Պէտք էր ապրիլ... Երկար ժամանակամիջոցէ մը յետոյ բազմ քերաւ որ մէկ օր իրարու հանդիպինք. զինքը տեսայ կերպարանափոխ վիճակի մը մէջ. ձեռքերը կոշտացած, երեսի գոյնը նեղած, հին ու մաշ զգեստներու մէջ գրեթէ անձնաչիւղի դարձած: Գործաւոր մըն էր Միհրան: Իր անցեալ կեանքի աներեւակոյցի հակապատկերն էր զոր կը վարէր. ազատ ու ինքնավար գործունէութեան մը յաջողած էր սահմանափակ ու բըթացուցիչ մեքենայութիւն մը:

Բայց միտքը դադրած չէր մտածել. սիրտը տակաւին կը բարախէր ազնիւ իղձերով:

Ամեն անգամ որ կը խօսէինք հետը, շարունակ կը կրկնէր ինծի համոզուած չեղտով մը.

— Գործելու եռանդս մեռած չէ, գաղափարակիցներ միայն կուգան գտնելու մը ունենալ...

ՎԱՀԱՆ ՇԱՀԻՍԱՆ

ՎԵՐՋ

նէր են, և կամ Պ. Սիմօնեան յանդուգն ուրացող մ'է: Հարկաւ պիտի իմանանք թէ այս երկու ենթադրութեանց ո՞րն է ճշմարտը:

— Բիզանդիոն կըսէ. — Շուտ նուէ խումբ մը ազգայիններ շարունակ կը բողոքեն կաքաչուհիներու հետ պարող ֆիւլիկեան Տ. խորէն քչի դէմ և անոր հեռացումը կը խնդրեն, առարկելով թէ թաղ. խորհուրդն՝ որ պաշտպան կանգնած է անոր, արդէն կազմալուծեալ է. զի հինգ անգամներէն երկուքը միայն մնացած են:

— Սեբաստիոյ Առաջնորդ Տէր Պետրոս Արքեպիսկոպոս որ երկարատենէ ի վեր իր վիճակը ձգած ինչ ինչ կարեւոր խնդրոյ կարգադրման պատճառաւ Պօլիս կը մնար, կ'իմանանք թէ անցեալ շաբաթ ճամբայ ելած է դէպի Սեբաստիա, ուր առաջին գործը պիտի ըլլայ որբանոց մը հաստատել Սեբաստի վանքին մէջ:

Ն. Սրբազնութիւն Պատրիարքարանէն ստացաւ 300 ոսկի սեբաստիոյ կարօտելոց յատկացուած:

— Աթէնք և Պիրէոն բնակող 40է աւելի ազգայինք պանդուխտ քահանայ մը խնդրած են Պատրիարքարանէն:

— Վերջերս վան դարձած Աղբակեցի իբր 20 կամ 30 երիտասարդ վանայ մէջ ամուսնացել են անտէր որբուհիներու հետ, և յետոյ իրենց տեղերը դարձել են:

— Վերջերս իբրեւ քաղաքականական փոխանորդ (մուալիմ) նոր պաշտօն մը հաստատուել է ի վան, և այս պաշտօնին կոչուել է Յաբութիւն Գալճեան:

— Գարսէն կովկասի թերթերուն առած տեղեկութեանց նայելով, կարնեցի հայ գաղթականներն բոլորն ալ իրենց բաղաքը կը վերադառնան:

— Տիգրիսի մէջ կը կարգանք «Վերադարձէ՛ք ձեր հօտին» վերնագրով յօդուած մը, որով յօդուածագիրը բողոքական պատուելիներուն նկատմամբ, որք այժմ իրենց հօտը ձգած Ամերիկայ ապաստանած են, կըսէ ահռելի կոտորածներէն վերջ 2 1/2 միլիոն հայ ժողովուրդէն միայն 50-60 հազար հոգի, այն ալ յուսահատութեան ազդեցութեան տակ, վնասակար ու սխալ հաշուով ձգեց իր հայրենիքը ու ելաւ պանդուխտութեան: Բնիչքեւ Հայաստանի 150 պատուելիներու 75 ը կամ աւելին և բրոֆէսօրներու 10էն 7-8ը թողուցին իրենց ամպիւններն և դասարանները, հօտերն ու աշակերտները և փախան, ճիշդ դասալիքի մը նման՝ մինչեւ Ամերիկայ և ուրիշ տեղեր: Եթէ ուշադրութիւն ընէք Նիւ-Եօրք և Նիւ-Էնկլէնտ նահանգներու մէջ միայն 50 է աւելի հայ պատուելիներ պիտի գրուէնք, 5-6 հատ ալ բրոֆէսօրներ, որք երբեմն 10-20 և շատ շատ 50-60 հոգիէ բաղկացեալ ժողո-

վուրդ մը խմբած իրենց շուրջն, ու անոնց շնորհիւ Ամերիկեան Պօրտ ընկերութեանց ապրուստի միջոց մը ապահովուցած՝ մոռցած են ուրիշ ամեն բան:

Նոր-Դարի մէջ կը կարգանք. ձեմարանի Բ. և Գ. լսարանները ուսանողներից մօտ 10-12 հոգի առաջիկայ աշնան պէտք է ընդունեն հոգեւորականի սքեմը: Սաստիկ շոգերի եւ տոթերի պատճառով աշակերտներին խումբ խումբ տանում են Բիւրական ամարանոցը՝ իւրաքանչիւր խումբը երկու շաբաթ ժամանակով:

ԵՐԿՐԱՆՈՒԹ

Ախալքալաքից. — Յուլիս 31 գիշերը լոյս օգոստոսի 1-ը ժամը 3-ից 10 րոպէ անց Ախալքալաքում եղաւ երկրաշարժ, որը տեւեց մօտ 2 րոպէ. շարժն այնքան զօրեղ էր, որ ժողովուրդը սարսափած՝ շատերը տներից առանց շորեր հագնելու՝ միայն մի մի բան վրաներն առնելով փողոց վազեցին: Այս սարսափից շնորհ անգամ վախեցան եւ ահազին աղմուկ բարձրացրին: Սարսափելի երկրաշարժից յետոյ՝ էլի երկու անգամ միմեանցից 15 րոպէ ուշք հարուածներ տեղի ունեցան, բայց թոյլ էր, այնպէս որ երրորդի ժամանակ շատ քչերը նկատուեցին: Երկրաշարժը խաղաց հիւսիսից դէպի հարաւ:

Երբ հանգստացաւ, շորերը հագան եւ գնացին եկեղեցի Աստուծոյ փառաբանելու, որ ազատուեցան այդ սարսափելի փորձանքերից:

Ձիւնուորական շինութեան բերդի պատի մի մասը քանդուել է: Միքանի տների պատերը ձեղքուել են. գիւղերում շարժից շատ անձր են քանդուել, բայց մարդ եւ անասուն շատ չեն վնասուել: Ախալքալաքից 7 վերստ հեռավորութեան վրայ գտնուող գիւղի քանդուած տների տակ բաւականաչափ մարդիկ են մնացել. շատերին հանել են վիրաւորուած, իսկ երկու կին եւ մի տղայ մեռած: Առաւօտը լուր էր տարածուած քաղաքում, որ երկրաշարժը կրկնուելու է գիշերը ժամը 3-ին: Ժողովուրդը սարսափի մէջ էր, այնպէս որ վախից շատերը օգոստոսի 1-ին գրչերը չքնեցին, փողոցներում ման էին գալիս, իսկ մի մասը տներում մնում էր անքուն, ժամացոյցներն առաջները դրած, որ երբ ժամը 3-ը լինի՝ փողոց փախչեն: Երբ ժամը 3 1/2-ը անցաւ եւ ոչինչ չպատահեց, միայն այդ ժամանակ հանգիստ քնեցին:

ՍԹԱՆՊՈՒ ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ

Գուրիէ տէ Պալգան էն էմիր յէթլի մէնպալարտան աթիտէքի հավատարմութիւնը ալմըլ տըր:

Հալէր կիթտիքէ աղըրաշըյօր, իշլէրին հալի միւշէվիլ օլուպ, տէվամ ու թէրքի պէլիսիլ:

Տէվիլէթլէր իսլահաթ մէսէլէսի-նի թէրքար էլէ ալտըլար, պուտէֆա անլէրի իլէրի սիւրէն Բուսիա տըր. լաղըմ օլան միւրաճա, աթը իթմէք իշլին տէվիլէթլէր էվիլէտէն իթթիֆաք իթմիշլէր:

Օգոստոս 5-17 տէ պէյիւք պիր իսթիլալ զուհուր իտէճէք շաէա, սը իլէ թէզլիքաթ-հապս ու թէվգըֆաթ արթմըլ տըր, ֆազաթ հիշ պիր շէյ զուհուր իթմէտի. հէրքէս թաճուպ իտէյօր, վէպուլանըք սուտա պալըք ավլամագ

Իսթեյն պազը բոլիս մեմուրլարը պէօլէ Կալան շայէալար չըգար-մը տէնիլիօր :

Էրմէնիսթանտա պուլընան գոն-սօլօալարըն բարօրթլարընտան ան-լաշըլարըն Իւզըն, Սասունա Կա-զըն, Բօլօրիտէն Ենիտէն գըրկըն օլմուշ, 10 էօլիւ վէ պիր գաշ Կարէլիտէն մաստա, ումուս սօլիու վէ Կարաֆտան Գիւրտէր մէ-մուրլարէ պէրապէր զափալը Էր-մէնիլէրէ տէնիլէթ վէրմէքտէ տիր-լէր. զայրը պուլընըն նէ հալտէ Կաշամագտա օլտըղը պէլլի տիր :

Տիկէր Թարաֆտան զայէթ Կա-հիլէն ասքէրի հազըրըգլար տէ-վամ Խոյօր. պիւթիւն իսլամ միւ-լէթի հէմէն սիւհալանըօր, ֆա-գաթ քիմէ գարշը օլտըղը պի-լինմէօր :

Ս Ի Խ Վ Ա Լ Լ Է Ր

(Եվկիդիսի նուսխահագեկն skvaml)

«Սթանպուլըն Իքիմէն գարըշըգ-լըղընտա գօմիթէ րէյիսլէրի պան-գայա գարանտըղլարը, պէյազ պայրազլարլէ միւզէքէրէյէ կիտէն մէմուրլարընըլլէ ֆրանսըզմա գօ-նուշտըղլարը, նիհայէթ Ենիլի Էր-մէնի օլմատըղլարընըն անլաթըղը-նըզ հալտէ պանգայը Կաշամագ, պիր մահալէյէ գարար օլմամագ Իչիւն Բուսիա վէ Ֆրանսա սէֆիր-լէրիլին գօլընտա, գօլթուղընտա վարօրա գատար կէօնտէրմէք վէ Էհալինին հուճուլընտան մուհա-ֆազա Իթտիկինիդի հիշ օլմագաա Ինքեար Խոնիդ :

«Ֆերդանտէ Իքի Թապուր Բուս-ասքէրի Իւզէրինէ հիւճիւմ Խոն Իսլամ ասըլարըն րէյիսլէրի ասմըզ վէ աղըր ճէզալարա չարբտըրմըզ օլտըղընտան տօլայը Բուս հիւքիւ-մէթի հազըղըղը Իթտի տէնիլէրի. զիրա գանուն մուճիպինճէ մուս-մէլէ Իթմիշ օլտու :

«Թիւրքիտա մալիյէ գուվլէ-թի Խարապ հալտէ օլտըղընըն սէպէպի՝ գուլ կիպի Իգթիտար-սըզ մէմուրլար, Լուզուսըզ Թափ-սիյէ վէ րէճալարլէ գուլանըլտը-ղը տըր :

«Էնէպի Թապաալարը տէվլէ-թի օսմանիլէյէ վէրկի վէ բա-թէնթ տալիս էօտէմէզ Իքէն Էհա-լիլի սօլուպ միլիօնլար սահիպի օլմագտա, վէ համիսիզ պուլընան Թիւրք Թապաալընըն Թիւրքիտան Բա-թիւթընտա պիլէ ֆրանսըզ, Լուս մահալէմէլէրինէ կիթմէկէ մէգուր օլմալարը ատալէթին Կանընտան պիլէ կէշմէզ :

«Չէնկիլէր էմլաք վէ արազի վէրկիլէրինի Թահսիլ Իչիւն կի-տէն ճանտարմալարը, Թահսիլտար-լարը տէֆ՝ վէ Թէքիլի Խոն, պիլէրմէ Լիւրա պօրճընը վէրմէք-տէն Խոթիլքեաֆ Խոթիլէր. ֆա-գաթ ֆուգարանըն պէշ զրուշ Ի-չիւն գաֆաթը բաթլարըլար. հիշ

քիմէյէ չիքայէթ Խոթմէզ. ֆու-գարա սէս չըգարամալ :

«Էյ պէյէֆէնտի, մէգալէնիդ-տէ «ալիճէնապանէ» տէնիլէն, մէտհ ու սէնա Խոթիլէն գուվլէի Իճրաիլէ պուլընը մը տըր :

«Պու պահսա Թէմա Խոթն Ե-մէն ասըլարընտան, Ենիլի լինա-տօլու Իսթիլաշընտան, զուհուրը մէլհուզ օլան Մաքէթիլիս Իս-թիլալընտան մէրհուլ կիլիտ կի-պի նէտէն պահս Իթմէյօրսընըզ :

Մ Ի Ի Թ Ե Ն Ե Վ Վ Ի Ե

—Իրքիֆազ կազէթասընտա պէր վէճհի աթի Կազըլմըշ տըր :

«Սաթրազամ Բիֆաթ բաշանըն օլլը, պալա րէճալընտան վէ շու-րաի տէվլէթ ազաալընտան Ճափիտ պէյ էվլէթի կիւն Պէօլիք Ատա-տա՝ Չամըղտա բօլիս գօմիսէրինի գուրշուլէ ճէրհատար Իթմիշ վէ ճէզաալըզ պարազըլմըշ տըր. Բօլիս գօմիսէրի Իքիաի վազիֆէ Էսնա-սընտա Էօլտիւրմէք գատի Իլէ Կարէլէնմիշ տիր, շէօլլէքի. Ճա-վիտ պէյին 20-30 գատար մէշ-հուրէ սէրմայէլէրի Իլէ (գատըն-լարլէ) մէքքիւր մահալտէ ալէնէն րէզալէթի վէ օրատան կէլուպ կէ-չէնէ Թէճափիւզաթը վահշիանէսի կէօրիւլէսի սէպէպլէ, գօմիսէր Թարաֆընտան Իսթարաթը Լազը-մէտէ պուլընմասը Իւզէրինէ անը ճէրհ Իթմիշ տիր. Հէր Իթտիկի Կանընտա գալան Ճափիտ պու տէ-ֆա տէ գանունտան միւսթէսնա Թուլթըլմըշ տըր :

«Իթթիֆաք» ճէֆէնտի Ճափիտ պէյին ճէզալանմամալընա Բէք Թաճիւպտէ գալմասըն, զիրա Ս-թանպուլտա վէ պիւթիւն Թիւր-քիտա պիլէրմէք Ճափիտէր մէվ-ճուտ օլուպ, անլէր Եիւզ պիլէրմէք Թապաալընըն ճանըն Կազըղտան սօնրա ճէզաալըզ վէ սէրպէսթ կէզ-մէքտէ օլտըղլարըն տէրիսթըր Իթմիլ. մալիւ օլտըղը Իւզըն՝ Թիւրքիտա Էօթէտէն պէրու՝ ճա-նիլէրէ միւքեաֆաթ, մաղըմլարա միւճազաթ վէրմէք հիքմէթի հիւ-քիւմէթտէն տիր :

—Սպանիալ ասքէրլէր վաթան-լարընա ալտէթ Իթմէքտէ տիրէր գալալը ասքէրլէրին շէք ու սը ֆաթլարընտան հազըղաթ տէհ-չէթ հըսս օլընմագտա տըր :

—Բուս Իմբէրաթօրը վէ Իմբէ-րաթօրիցասը Մօսկուայա կիթմիշ օլուպ, օրատա սապըզ Իմբէրա-թօր Իքիմէք Ալէքսանըրըն մէզա-րը Իւզէրինտէ Կարըլմըշ օլան Թիւրպէլին Թագաթիսալինըն հա-ղըր պուլընաճազլար տըր :

—Բօլթօ Լափտա ֆրանսըզ գօն-սօլօհանէսի մէմուրը Իւզէրինէ Իճ-րա օլընան Թէճափիւզաթտան տօ-լայը ֆրանսա Էլիսի Պապը Ալի-տէն 200 լիւրա Թաղմիսաթ Թա-լէպ Իթմէքտէ տիր :

—Տէլլի Մալլըն Բէքիլտէն ալ-տըղը մալիւմաթա նազարէն, Ին-

կիլթէրա Էլիսի Սըր Մ. Մագտօ-նալտ Չին հիւքիւմէթինէ պիլտիր-միշ տիր Եիլէր Ինկիլթէրանըն արզու ու Թալէպլէրին րէտտ Ի-տէճէք օլուր Իսէ, օ մուհարէպէյէ պիլ տէլիլ ատտ օլընաճագ տըր. Ամիրալ Սէյմուր տալի Թաշթը գօմանտալընտա պուլընան տօնան-մալարլէ Չին սուլարընտա Ինկիլ-թէրանըն պու Թալէպլինէ գուվ-վէթ վէրմէքտէ տիր :

—Բէթրապուրկտան ալընան հա-վատիսաթա նազարէն, Ինկիլիզ Էլիսի Չին մէսէլէլէրտէն տօլայը Բուս հիւքիւմէթի Իլէ սուրէթի տօսթանէտէ միւզաքէրէ Իթմէք-տէ Իմիշ. կէօրիւլէնէ նազարէն պու մուզէքէրէ Չին մէմալիքիլին պիր ազ տահա Բարչալանմասընը Ինթաճ Խոթմէք տիր :

—Խոթիվ Սթանպուլա կէլմէք Ի-չիւն Սուլթանըն րէյինէ միւրաճա-աթ Իթմիշ օլմալլէ, Սուլթան մէ-սէրլէթլէ անը գապուլ Խոթմէքիլի պիլտիրմիշ տիր. Խոթիվ պիրատէրի Մէհմետ Ալի Իլէ օգոստոս նիհա-յէթինտէ Սթանպուլա կէլուպ, Եըլ-տըզ քէշիլինտէ 15 կիւն գատար միւսաֆիր օլմագ տըր :

—Գարատաղ վէլիստը Բրէնս Տանէլօ Գարուպտա կիտուպ օ-րատա սըրպ գրալը Ալէքսանտր Ի-լէ կէօրիւլէճէք տիր :

Պու Կօլըլըզա բօլիթիգաճա զիյատէ Էհէմիլիյէթ վէրիլիօր :

—Հինտիանըն ճէնուպ ճիհէթին-տէ գօրէլա Ենիտէն պաշլամըշ տըր. Պոմպէտէ կէչէն հաֆթա 162 քիշի էօլմիւշ տըր :

—Սթանպու սըրպ Էլիսի հիւ-քիւմէթինտէն Էմիր ալմըշ օլմագ-լէ՝ Կօսովա վիլայէթինտէ Արնա-ուտլարըն Խըսթիյան սըրպլարա գարը Իչլէտիքէրի ճիւսայէթլէր-տէն տօլայը Թային օլընաճագ Թէֆթիշ գօմիսիօնընտա պիր սըրպ ազանըն տալի պուլընմասընը Խո-տաա Իթմէքտէ տիր :

Քէզա Սիւպիա սինօրը Իւզէ-րինտէ վուզույա կէլէն ուլլընսըզ-լըզլարը Թէֆթիշ Իչիւն պիր մուլիթէլիթ գօմիսիօն Թայինիլի Թալէպ Իթմիշ տիր :

—Բուսիայա Էօտէնէճէք օլան Թաղմիսաթը մէսէլէսինտէ Մալի-յէ նէզարէթի վէ Պանզը օսմանի պէյինտէ մուգալէլէր Իմալան-մըշ տըր :

—Նաթոտուի Բրալա նամ պուլ կար կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, Սէլանիքի վէ Իւքիպլի պէշ պուլկար հօճալար Սաթըրա-գամըն Էմիր Իլէ Թիւրքիտան Ա-սիա ճիհէթինէ նէֆի օլընմըշար տըր. Պուլկար հիւքիւմէթի տէ Սթանպուլտան կէլուպ տէ, Տօպ-րուճանըն Խալմալարը պուլկար հիւ-քիւմէթինին վէ պուլկար միլլէ-թինին ալէյհիտէ Թահրիգաթտա պուլընմագտան հալի գալմայան սօֆթալարա այնը մուսմէլէ Իճրա Իթմէկէ մէգալուր օլմագալը պէյան վէ մուսթագըլ Պուլկարիսթան հօ-ճալարընա պէտ մուսմէլէ Խոթի-

մէսինէ, Արնաուլույա նէֆի օլըն-մասընա ապա մէյտան վէ միւսատէ Իթմէյէճէլինի Պապը Ալինինազա-րը տըգգաթա ալմասը Լազըմ կէլ-տիկինի տէրմէյան Խոթիլմիշ տիր :

—Պիլմարգ Էնէվի վէֆաթըն-տան Կանընտա պուլընան պիր տօս-թը Իլէ գօնուլմագտա օլուպ, 1890 տա մէմուրիլէթտէն վէ պինաէն ալէյհ մէշղուլիլէթի սիյասիյէտէն չըգարըլմասընտան տօլայը միւ-քէտտէր օլտըղընը պէյան Իթմիշ-պիր չօգ կազէթալար Պիլմար-գըն շու սինտէ վէֆաթընա՝ Իմ-քէրաթօրըն անը Իչտէն չըգար-մասընը սէպէպ Թուլթըլօրլար :

Պիլմարգըն սէրվէթի 30 միւ-սօն մարգ հէսապ օլընմագտա տըր :

ՉԱԽԻՐԷ ԲԻԱՑԱՍԸ

Վաւնա 1 Աղլարսու

Պուղտայ
Վալօն
Արապա, Լիպրա 55-60 հէքթօլ-8-11 ֆրանք

Արքա
Լիպրա 42-50, հէքթօլ 4.60-5.20ֆ.
Ֆաւուշու
100 օգ. 17-24 ֆրանք՝ մալա կէօրէ
Ենուլաթ
Արապա 20-25 ֆիլյաթ 3.60-4 ֆր.
Տարր
Արապա 5-6 լիպրա 53-60 ֆիլյ.
4.60-5.

Կիւնտէ 300-350 արապա պուլզ-տայ, 100-120 արապա արքա կէլմէք-տէ տիր. Ֆասուլա 70-80 արապա:
Արապա մուսմէլէսի՝ Նաթօլէն 24 ֆո. հիսապը Իլէ տիր.

Միքայէլ Խալէան Ի Պուրկազ, որ 6 ամիսէ Ի վեր Իր առուտուրը գարբեցուցած էր անձնական գոր-ծեր կարգադրելու համար, կը ծա-նուցանէ թէ Օգոստ. 1 էն սկսեալ պիտի շարունակէ առաջուան նը-ման փոխանակազրի գործը, Կ. Պուլոյ, Չմիւնիլոյ, Ռուսաստանի, Մշոյ, Բալէշի և ուրիշ տեղերու վրայ, գոհացուցիչ պայմաններով և կապակցութիւն ունենալով Տ.Տ. Բոտեան եղբարց հետ. 2-5

Ս Տ Ն Տ Ո Ւ

Քաջառըղ չօյ կին մը, որուն զաւակը արգէն մեռած է, կը փա-փաքի տան մը մէջ ստնտու ըլլալ. Դիմիլ Թէօտօր Բանաթօթֆին տունը, Դրդ. Թաղ Թիւ 1154.

ԱՁ Դ

Ազգային կեդր. վարչութեան Ուսումնական Խորհուրդէն վկա-յալ փորձառու ուսուցիչ մը պատ-րաստ է Պուլկարիոյ կամ արտա-սահմանի ազգային վարժարաննե-րէն մէկուն մէջ տեսուչ-գաստի-արակի և կամ ուսուցչի պաշտօն ստանձնել :

Ճիւղերն են հայերէն և ֆրան-սերէն լեզուները, պատմութիւն, աշխարհագրութիւն. Ի հարկին կ'ա-ւանդէ նաեւ ընական գիտութիւն-ները մանկավարժական դիւրուսոյց մէթոտներով :

Պայմաններուն համար բանակցիլ ուղղակի խմբագրութեանս հետ :